GEMEENTE HEERENVEEN

Mobiliteitsvisie 2040 & Mobiliteitsplan 2035

STARTNOTITIE

4 februari 2025

1	**Aanleiding**	**3**
2	**Rol van de gemeenteraad**	**4**
3	**Organisatie**	**5**
4	**Onderdeel van het Omgevingsprogramma Mobiliteit**	**6**
5	**Scope**	**6**
6	**Aanpak**	**8**
7	**Participatie**	**10**
8	**Planning**	**11**

1 Aanleiding

Ons actuele Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP) dateert uit 2017. Op zich nog kortgeleden maar op het gebied van mobiliteit zijn er nieuwe ontwikkelingen en inzichten.

Nieuwe ontwikkelingen op gebied van mobiliteit zijn bijvoorbeeld deelmobiliteit, werken op afstand, doorfietsroutes of elektrische mobiliteit met de bijbehorende oplaadbehoefte. Veel opgaves leggen een claim op de schaarse ruimte binnen bestaand bebouwd gebied. Andere gemeenten kiezen er bij het ontwerpen van de openbare ruimte steeds vaker voor om meer nadruk te leggen op lopen, fietsen, openbaar vervoer, smart mobility en dan pas de particuliere auto. Voor het openbaar vervoer ligt de uitdaging op de borging van de kwaliteit (voldoende dekking en frequentie), de ontwikkeling van mobiliteitshubs om het OV te versterken en de mogelijke komst (in de verre toekomst) van de Lelylijn. Ook speelt de dynamiek in en rond de A32-en A7-zone, het stadion en de knoop van de snelwegen met wijde omgeving een belangrijke rol.

Van grote invloed op onze mobiliteit zijn verder thema’s als verkeersveiligheid, vergrijzing, onze woningbouwopgave, de opkomst van de ‘pakjeseconomie’, de energietransitie en hoe we omgaan met onze bedrijventerreinen en het stadscentrum.

Daarnaast is er vanuit klimaatadaptatie meer ruimte nodig, denk aan waterberging en het tegengaan van hittestress.

We gaan de Mobiliteitsvisie 2040 en het Mobiliteitsplan 2035 vanuit dit brede perspectief benaderen.

2 Rol van de gemeenteraad

Volgens de letter van de Omgevingswet zou het college van B&W de kaders moeten aangeven voor het uitwerken van de Mobiliteitsvisie als onderdeel van het Omgevingsprogramma Mobiliteit. Omdat het onderwerp Mobiliteit de hele samenleving raakt én omdat de kaders vanuit de vernieuwde Omgevingsvisie nog niet door de raad zijn vastgesteld, hechten we eraan deze startnotitie, maar ook de Mobiliteitsvisie én het Mobiliteitsplan, door de raad te laten vaststellen. In de Mobiliteitsvisie geeft de raad het college kaders en doelen mee om deze uit te werken in het Mobiliteitsplan. De raad wordt daarom met een dialoogsessie vroeg bij het proces betrokken. Vervolgens stelt de raad de Mobiliteitsvisie vast. Tenslotte stelt de raad ook het Mobiliteitsplan vast.

3 Organisatie

College van B&W en stuurgroep

De stuurgroep bestaat uit de ambtelijk opdrachtgever, de bestuurlijk opdrachtgever, de interne projectleider en de strategisch adviseur/projectleider Antea. De stuurgroep stuurt op voortgang en proces.

De rol van de stuurgroep staat los van de rol van het college. Het college heeft een eigen positie waarin zij instemt met de Mobiliteitsvisie en het Mobiliteitsplan alvorens deze ter vaststelling aan de raad worden voorgelegd.

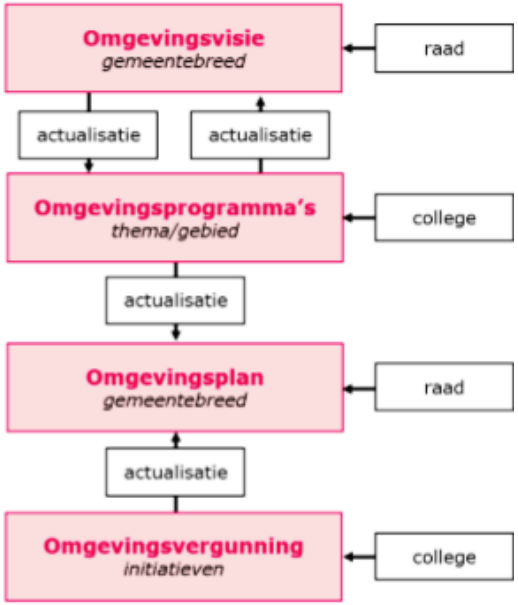
Kernteam

Het kernteam bestaat uit de interne projectleider, vertegenwoordigers van de teams/afdelingen Verkeer, Omgevingsvisie, Wijkmanagement, Communicatie en Sociaal Domein. Voor de totstandkoming van de Mobiliteitsvisie 2024 laten we ons adviseren door een gespecialiseerd team van Anteagroup. Dit team maakt eveneens deel uit van het kernteam.

4 Onderdeel van het Omgevingsprogramma Mobiliteit

Het Omgevingsprogramma Mobiliteit is één van de omgevingsprogramma's in het Huis van de Omgevingswet, zie ook de schematische weergave in figuur 1. De Omgevingsvisie doet op strategisch niveau uitspraken over de fysieke leefomgeving, waaronder mobiliteit. Het Omgevingsprogramma Mobiliteit is een verdere uitwerking van het thema mobiliteit.

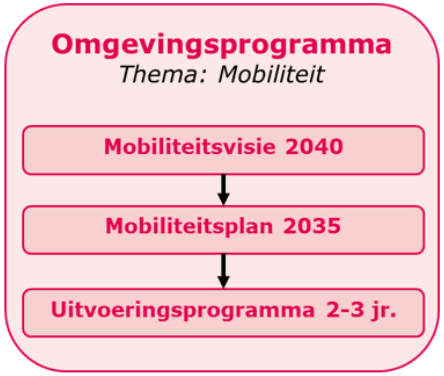

Figuur 1 De structuur van de omgevingsvisie, het omgevingsprogramma en het omgevingsplan en de bevoegdheden van raad en college onder de Omgevingswet

(Bron: Startnotitie Vernieuwde Omgevingsvisie)

5 Scope

Onderdeel van het Omgevingsprogramma Mobiliteit zijn de Mobiliteitsvisie 2040, het Mobiliteitsplan 2035 en het Uitvoeringsprogramma, voortschrijdend per 2 à 3 jaar. Zie de schematische weergave in figuur 2. De scope van deze opdracht is beperkt tot de Mobiliteitsvisie 2040 en het Mobiliteitsplan 2035.

Figuur 2: Schematische weergave

Mobiliteitsvisie en Mobiliteitsplan

De Mobiliteitsvisie en het Mobiliteitsplan moeten aansluiten bij schaal en karakter van Heerenveen en bij de bevoegdheden en rol van de gemeente en onze financiële polsstok. Het Mobiliteitsplan is een stap concreter dan de Mobiliteitsvisie en kent een kortere tijdshorizon. Het Mobiliteitsplan moet uitdrukkelijk eenvoudig, concreet en logisch te vertalen zijn in het Uitvoeringsprogramma. In het Mobiliteitsplan worden de geformuleerde ambities en strategie in de Mobiliteitsvisie vertaald naar een concrete aanpak voor de komende jaren, onderverdeeld in (mobiliteits)thema's. Daarbij worden keuzes gemaakt op welke wijze bijgedragen kan worden aan de opgestelde ambities. Nieuw is (conform de nieuwe Omgevingswet) dat er een verplichting wordt aangegaan om te monitoren aan de hand van een aantal criteria wat het effect is van maatregelen qua bijdrage aan de ambities.

Uitvoeringsprogramma

Het Uitvoeringsprogramma vloeit voort uit het Mobiliteitsplan. Het Uitvoeringsprogramma maakt geen onderdeel uit van deze opdracht.

6 Aanpak

Stap 0: Voorbereiding

6.1.1 Opstellen Plan van Aanpak

- Uitwerken werkstappen, planning, aandachtspunten en inzet kernteam
- Plan van aanpak vaststellen door Kernteam en ambtelijk opdrachtgever.

6.1.2 Opstellen startnotitie

- Startnotitie vaststellen door Kernteam, Stuurgroep, college van B&W en gemeenteraad

Stap 1: Analysefase

6.1.3 Uitwerken beleidsanalyse

- Huidig (Mobiliteits)beleid
- Kijk op duurzame mobiliteit/ambities
- Aansluiten bij Omgevingsvisie (Europees, landelijk, regionaal en gemeentelijk)
- Uitwerken in beleidsschema

6.1.4 Werksessie kernteam

- In beeld brengen opgaves en ontwikkelingen
- In beeld brengen huidige knelpunten/ opgaves
- Beschrijven trends op gebied van mobiliteit
    - Landelijk/regionaal
    - Gemeentelijk
- Uitwerken analysefase in eerste hoofdstukken van Omgevingsprogramma Mobiliteit
- Afstemming in Kernteam

Stap 2 & 3 - Visievorming

6.1.5 Dialoogsessie met de raad (3 april 2025)

- Raadsleden informeren over de eerste inhoudelijke gedachtenlijnen op basis van ambities, doelen, kaders en knelpunten van gemeente Heerenveen. Beschouwing mobiliteitskeuzes andere gemeenten. Welke aandachtspunten geven raadsleden ons mee voor de nieuwe mobiliteitsvisie?

6.1.6 Opstellen concept-Mobiliteitsvisie

- Uitwerken ambities, doelen en kaders binnen de gemeente Heerenveen
- Opstellen concept-Mobiliteitsvisie met vertaling vorige stappen naar samenhangend geheel
- Afstemming in Kernteam

6.1.7 Participatie (zie ook hoofdstuk 7)

- Concept-Mobiliteitsvisie voorleggen aan interne en externe stakeholders
- Wijze van participatie nog nader te bepalen

6.1.8 Definitief maken Mobiliteitsvisie

- Verwerken input uit dialoogsessie Raad en participatie traject
- Afstemming in Kernteam en Stuurgroep
- Afronden Mobiliteitsvisie
- Vaststellen Mobiliteitsvisie in college van B&W en gemeenteraad (geagendeerd voor 18 september 2025)

6.1.9 Stap 4 – Voorbereiding Mobiliteitsplan

- Bepalen te behandelen mobiliteitsthema's en uitwerkingsniveau samen met kernteam
- Invulling mobiliteitsthema's, o.b.v.
    - Bestaande plannen/beleid
    - Geformuleerde ambities
    - Nader onderzoek/uitwerking in nieuwe doelen/beleid
- Itererend proces in samenwerking met kernteam (meerdere overleggen), met daarbij aandacht voor zaken als:
    - Kern Heerenveen versus dorpen/buitengebied
    - Globaal visualiseren van enkele opgeschreven plannen
    - Rekening houdend met input stakeholders uit stap 3

6.1.10 Stap 5 – Opstellen en toetsen concept-Mobiliteitsplan

Aan de hand van voorgaande stappen wordt het concept-Mobiliteitsplan opgesteld

6.1.11 Participatie (zie ook hoofdstuk 7)

- Concept-Mobiliteitsplan voorleggen aan interne en externe stakeholders
- Wijze van participatie nog nader te bepalen
- Bespreken input interne en externe stakeholders en eventuele bijstelling Mobiliteitsplan
- Afstemming met kernteam

6.1.12 Stap 6 – Definitief maken Mobiliteitsplan

- Verwerken input uit participatietraject
- Na de toets van het Kernteam wordt het Mobiliteitsplan aangeboden aan de Stuurgroep om deze definitief te kunnen maken
- Vaststellen Mobiliteitsplan door college van B&W en gemeenteraad

7 Participatie

Participatiebeleid

Deze Startnotitie zal na vaststelling in de raad dienen als basis voor het participatieproces. We sluiten hier aan bij het Participatiebeleid Omgevingswet zoals dat geldt sinds mei 2023, waarbij we de volgende uitgangspunten hanteren:

- Alle inwoners en anderszins betrokkenen kunnen deelnemen aan het participatieproces.
- De ervaring leert dat jongeren, laaggeletterden en ouderen lastig te bereiken zijn. Daarom besteden we extra aandacht aan deze doelgroepen.
- Het participatieproces staat naast, en komt niet in de plaats van, formele procedures als ter inzagelegging en de mogelijkheid zienswijzen in te dienen.
- De rol van de raad wordt in elke fase helder aangegeven.

Externe stakeholders

De in de Mobiliteitsvisie te maken keuzes raken de fysieke leefomgeving van alle bewoners en anderszins betrokkenen. Daarom moet het participatieproces het in elk geval mogelijk maken dat de verschillende belangen aan tafel komen en kennisnemen van elkaars standpunten en argumenten. In dit verband worden -niet uitputtend- genoemd:

- Inwoners
- Ondernemers
- Andere overheden
- Interne beleidsterreinen
- Onderwijs- en zorginstellingen
- Belangenorganisaties
- Vervoerders
- Etc.

Interne stakeholders

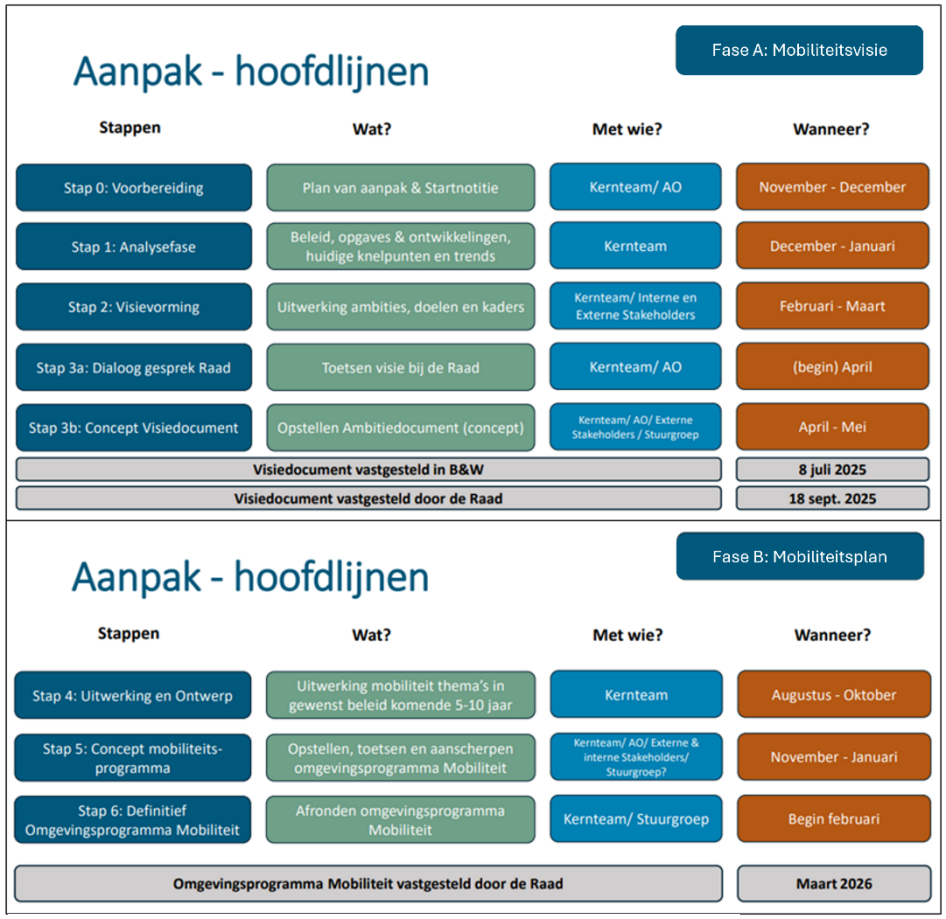
Vanwege de brede benadering van het onderwerp mobiliteit, gelden andere vakgroepen en disciplines binnen de gemeente als belangrijke stakeholders. O.a. stedenbouw, economische zaken, energie/duurzaamheid, riolering en afval, wonen, groen, sociaal domein.

Wijze van participatie

De vorm van het participatieproces moet nog bepaald worden. Dit kan een combinatie zijn van zowel digitaal (bijvoorbeeld peilingen via internet) en fysiek (bijeenkomsten). Het doel, de kaders en de mate van invloed dienen hierbij te allen tijde voor de deelnemers aan het participatieproces vooraf duidelijk te zijn, om het participatieproces zorgvuldig en doelmatig te laten verlopen.

8 Planning

We willen de Mobiliteitsvisie 2040 medio 2025 vaststellen en vervolgens het Mobiliteitsplan 2035 begin 2026. De in hoofdstuk 6 beschreven stappen 0 t/m 6 zijn schematisch in figuur 3 weergegeven, inclusief de bijbehorende planning.

Figuur 3: schematische planning

Colofon

Opdrachtgever : J. Zoetendal
Opdracht : Mobiliteitsvisie & Mobiliteitsplan
Versie : 1
Omvang rapport: 12 pag.
Auteur : Y. Hoogland
Foto’s : Beeldbank gemeente Heerenveen